

Nr 504

Av herr **Rimås m. fl.**, angående preskriptionstiden för talan om äktenskaplig börd.

För talan angående äktenskaplig börd är för barn, som födes under äktenskap eller inom viss tid efter äktenskaps upplösning, ej någon preskriptionstid föreskriven utan barnet kan när som helst vinna förklaring, att det icke är barn till den man, med vilken modern är eller har varit gift. Däremot är i Sverige i motsats till förhållandena i Danmark och Finland mannens möjlighet att föra talan om ett barns börd starkt begränsad genom att talan i allmänhet måste var väckt inom tre år från barnets födelse. Före föräldrabalkens införande 1950 var preskriptionstiden så kort som sex månader från barnets födelse. Har mannen erkänt barnet såsom sitt efter dess födelse, kan talan ej äga rum, även om det sedan skulle visa sig, att mannen ej är far till barnet. Däremot finns ej någon preskriptionstid för talan beträffande barn, som förvärvat äktenskaplig börd genom legitimation, d. v. s. genom att den angivne fadern gift sig med modern efter barnets födelse.

Det är uppenbart, att det även långt efter tre år från ett barns födelse kan bli klarlagt, att mannen ej är den verkliga fadern till ett barn samt att hans erkännande av barnet såsom sitt kan ha skett i god tro. Det framstår därför i många fall som stötande för rättskänslan, att mannen då skall vara berövad möjligheten att vid domstol få fastslaget, att han ej är fader till ett barn. Särskilt påtagligt är detta, då ett äktenskap upplöses genom skilsmässa och mannen ingår nytt äktenskap och får egna barn i detta senare äktenskap. Ifall barnet då ej för talan om sin börd mot mannen, är denne formellt antecknad som fader till ett barn, som i verkligheten har en annan fader. Då mannen avlider, blir det barn, till vilket han i verkligheten ej är fader, automatiskt arvinge, och mannens egna barn och — ifall äktenskapsförord ej finnes — hans senare hustru måste finna sig i att avstå en betydande del av hemmet och andra tillgångar till en fullständigt utomstående person. Även försäkringar, livräntor och pensioner, som utgår i anledning av mannens frånfälle, kan med nuvarande mindre tillfredsställande lagstiftning komma att utbetalas till ett barn, vars verkliga far är i livet. För personer, vilkas släkter redovisas i allmänt tillgängliga genealogiska arbeten som adels- och släktkalendrar, är det många gånger obehagligt att offentligen angivas som far till barn, som ej är deras eget. För medlemmar av adliga släkter kan den genom preskriptionstiden uppkomna omöjligheten att rätta till uppenbara oriktigheter i fråga om ett barns börd på ett rättskränkande sätt allttjämt inverka på fideikommissarv samt stipendier och underhåll från släktfonder.

En snar ändring av här ovan berörda ur rättssynpunkt mindre tillfredsställande förhållanden synes vara påkallad, varvid man även i de fall, där äldre lagstiftning gällt, bör ha möjlighet att vinna rättelse, där så ske kan.

Under åberopande av vad här ovan anförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om vidtagande snarast möjligt av åtgärder för upphävande av gällande preskriptionstid för mannens talan om barns börd, varvid det även i fall, där äldre lagstiftning gällt, bör införas möjlighet att få barns börd klarlagd.

Stockholm den 23 januari 1968

Sigvard Rimås (fp)

Gunnar Hylander (fp)

Arvid Nilsson (fp)

i Lönsboda
